

Тематична рубрика: **СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ
ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**

УДК 327.7 (477)

Мухамедова Д.Р.

студентка Інституту міжнародних відносин
Національного авіаційного університету

Антоненко К.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри МEB і бізнесу
Інституту міжнародних відносин
Національного авіаційного університету

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СПІВПРАЦІ
УКРАЇНИ ТА США
CURRENT STATUS AND TRENDS OF COOPERATION BETWEEN
UKRAINE AND THE USA**

В статті розглянуто економічні відносини між Україною та США. Проаналізовано товарообіг і механізм GSP, успішно використаний в рамках програми. Висвітлено нерівномірну динаміку економічних показників за останні 3 роки. Досліджено можливість раціонального використання стратегічних партнерських відносин для залучення інвестицій. Особлива увага приділяється питанню формування зовнішньополітичного курсу нашої країни та впливу на цей процес США.

Ключові слова: *GSP, експорт, імпорт, сальдо, товарообіг, інвестиції, зовнішня торгівля.*

В статье рассмотрены экономические отношения между Украиной и США. Проанализирован товарооборот и механизм GSP, успешно использованный в рамках программы. Показана неравномерная динамика экономических показателей за последние 3 года. Исследована возможность рационального использования стратегических партнерских отношений для привлечения инвестиций. Особое внимание уделяется вопросу формирования внешнеполитического курса нашей страны и влияния на этот процесс США.

Ключевые слова: *GSP, экспорт, импорт, сальдо, товарооборот, инвестиции, внешняя торговля.*

The article deals with economic relations between Ukraine and the United States. The turnover and mechanism of GSP, successfully used within the framework of the program, were analyzed. Uneven dynamics of economic indicators for the last 3 years is shown. The possibility of rational use of strategic partnerships for attracting investments was explored. Particular attention is paid to the formation of the foreign policy course of our country and the impact on this process of the United States.

Key words: *GSP, export, import, balance, turnover, investments, foreign trade.*

Постановка проблеми. Розбудова стратегічних партнерських відносин з інтеграційними об'єднаннями та окремими країнами дозволяє взаємодіяти між собою і має важливе значення для розвитку національної економіки. Певні аспекти двосторонньої торговельно-економічної співпраці України і Сполучених Штатів Америки дозволяють створити міцні умови для розвитку економічної стратегії навіть в умовах політичної нестабільності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням розвитку торговельних відносин між Україною і США присвячені наукові праці таких вчених як Т. Буркат, В. Ковалеський, Ю. Козак, Ю. Макогон. Окремі питання динаміки розвитку торговельно-економічного співробітництва

України із США, товарної структури експорту та імпорту розглянуто у дослідженнях О. Бабаніна, Є. Камінського, О. Моцика, А. Огороднічої.

Постановка завдання. Метою дослідження є стислий аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку співпраці між країнами, виявлення основних проблем економічного розвитку за допомогою динаміки економічних показників та визначення перспектив співпраці України та США у рамках інвестування.

Виклад основного матеріалу дослідження. В травні 2016 року завершилася офіційна процедура приєднання України до Угоди Світової організації торгівлі про державні закупівлі. Як результат, українські компанії отримали право брати участь у державних закупівлях 45 країн-учасниць угоди GPA, серед яких: країни ЄС, Японія, США, Корея, Тайвань, Сінгапур, Гонконг і Канада. Загальний об'єм ринку державних закупівель СОТ оцінюється в 1,7 трильйона доларів щорічно, що більш ніж у 25 разів перевищує об'єм українського експорту у 2015 році. Реалізація цієї угоди дозволяє спростити і прискорити прикордонні процедури і підтримати зусилля уряду по боротьбі з корупцією[1].

Україна є вигодонабувачем за Загальної системи преференцій США (GSP) , українські експортери і американські імпортери можуть скористатися перевагами безмитного режиму для близько 3800 продуктів з України. За оцінками експертів, в рамках GSP Україна щорічно експортувала до США товарів на суму від 70 до 200 млн. дол. США. Такими товарами є: титан, пігменти та заготовки на основі діоксиду титану, галій, цукор та сировина для кондитерських виробів, м'яса, окремі види нафтопродуктів, карбід бору, феромарганець, алюміній, вироби з дерева, вентилятори, бурильні інструменти та обладнання, традиційні народні вироби, а також окремі види оптики та шоколадної продукції.

Використання механізму GSP могло б збільшити обсяг вітчизняного експорту до США додатково на 50-100 млн. дол. США щорічно. Крім того, з урахуванням позбавлення Росії наприкінці 2014 року доступу до GSP як

країни, яка вже не відповідає критеріям цієї програми, Україна могла б претендувати на додаткові вивільнені продуктові ніші.

Розглядаючи динаміку змін економічних показників України за підсумками 2016 року, загальний товарообіг між США та Україною впав на 5,4% (або на 57,4 млн. дол. США) у порівнянні з 2015 роком, і склав 1655,5 млн. дол. США. Дефіцит двосторонньої торгівлі наразі становить 500,5 млн. дол. США (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка змін товарообігу між США та Україною за 2014-2016 рр.

Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Експорт, млн. дол. США	934	850,8	577,5
Імпорт, млн. дол. США	1239,8	862,1	1078,0
Сальдо, млн. дол. США	-305,8	-11,3	-500,5
Коефіцієнт покриття експортом імпорту, %	0,75	0,98	0,53

При цьому відбулось падіння експорту українських товарів до США на 32,1% (або на 273,3 млн. дол. США), що на кінець минулого року становить 577,5 млн. дол. США. У той же час, імпорт американської продукції в Україну зріс на 25% (або на 215,9 млн. дол. США) та склав загалом на кінець звітного періоду 1078 млн. дол. США. Торговельний баланс був максимально приближений до 1 в 2015 році, проте, впав на 0,45% у 2016 році [4].

У 2016 році Україна купила товарів майже на 3 млрд. доларів США більше, ніж продала. У той же час експорт товарів скоротився на 4,6% або на 1,764 млрд. доларів США. З цього можна зробити висновок, що імпортні товари витіснили експортну продукцію. За даними служби статистики негативне сальдо зовнішньої торгівлі України товарами в 2016 році становило 2,886 млрд. дол. США, тоді як у 2015 році воно було позитивним у розмірі 610,7 млн. дол. США. В 2015 році девальвація дала позитивний ефект сальдо. У 2016 році цей ефект значно понизився, інфляція стала менш

рухомою, і, таким чином, внутрішнє споживання та інвестиції почали відтворюватись, що і спричинило негативне сальдо [5].

Прослідкувавши за динамікою експорту та імпорту у відсотковому співвідношенні, можна спостерігати певні коливання між співробітництвом країн у 2016 році (рис.1). Динаміка яскраво відображає місце США серед інших партнерів по зовнішньоекономічній діяльності з Україною.

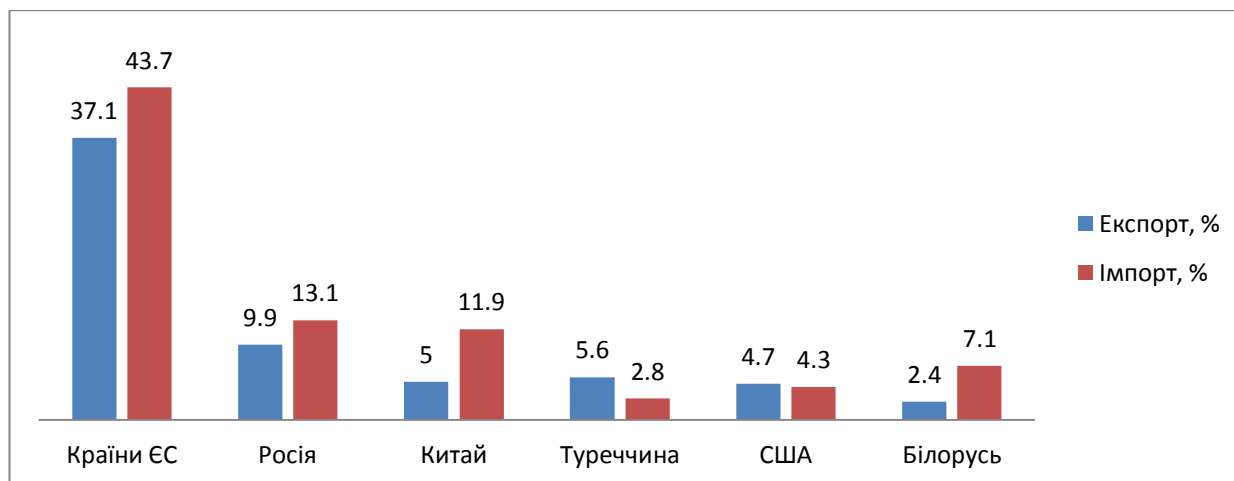

Рис. 1. Обсяги експорту та імпорту з найбільшими торговими партнерами України в 2016 році, %.

Найбільшу частку експорту становили промислові товари, продовольчі товари та напої, засоби виробництва, частини устаткування. У структурі експорту послуг найбільші обсяги припадали на транспортні послуги - 54,8% від загального обсягу експорту послуг, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні - 15,9%, по переробці матеріальних ресурсів - 11,1% і ділові - 8,2%.

Україна є одним із головних експортерів соняшникової олії в США. Урожай соняшнику в Україні оцінюється в 13,75 млн. т, частка на експорт становить 0,15 млн. т. За даними 2016 року Україна експортувала близько 0,9 млн.т соняшникової олії в США. Також у 2016 році Україна значно збільшила частку експорту ІТ-послуг - на 20%. Причиною можна вважати низьку відносну вартість послуг українських ІТ-спеціалістів. Цей вид

експорту стабільно зростав за останні роки, не зважаючи на політичне та економічне становище в країні. Україна є лідером за експортом ІТ-послуг у Європі.

Основу структури імпорту послуг складали транспортні послуги - 22,3%, пов'язані з фінансовою діяльністю - 16,5%, державні та урядові - 14,7%, ділові - 13,4%, пов'язані з подорожами - 11,6%, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні - 10,4%. Дані наведено без урахування тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Основними товарами, які імпортувалися в Україну, були трактори, передавачі для радіотелефонного та радіотелеграфного зв'язку, радіомовлення, промислові товари, катки для спортивних майданчиків, кров людей, тварин, сироватки, вакцини, токсини, продовольчі товари і напої та інше.

Основним торговельним партнером України у поточному році залишається Євросоюз, частка якого в українському експорті становить майже 37% (зросла порівняно з 2015 роком на 2,6 відсоткових пункти), імпорті – 44% (приріст 2,8 відсоткових пункти). Друге місце у зовнішньоторговельному обороті України посідає Росія, третє – Китай.

Зростання обсягів іноземних інвестицій в Україні значною мірою залежить від реалізації розпочатих урядом України системних реформ у різних галузях. Дії української влади у цьому напрямі користуються підтримкою Сполучених Штатів, які надають всебічне сприяння Україні у сфері підтримки реформ та лібералізації економіки, розвитку сприятливого для торгівлі та інвестицій бізнес-клімату, розширення і диверсифікації торгівлі товарами і послугами [3]. Зокрема, Агентство США з міжнародного розвитку USAID реалізує в Україні проекти, спрямовані на створення сприятливого клімату для підприємницької діяльності, кредитування бізнесу, створення прозорої надійної фінансової системи і розвиток ринку капіталів.

Так, в 2016 році прямі іноземні інвестиції з США в Україну склали всього 85,2 млн. дол. США, що складає близько 2% від загального обсягу іноземних інвестицій в Україну.

Висновки з проведеного дослідження. Співробітництво з США однозначно надає низку певних переваг, які відкривають нові можливості для України на світових ринках. Членство України в американському GSP надає низку позитивних зрушень, таких як залучення більшої кількості товарів на ринки. Безмитне пільгове ввезення товарів надає можливість зробити продукцію більш різноманітною у секторі економіки. Українськими торговельно-економічними партнерами є доволі сильні країни з економічної та політичної точки зору. США займає у цих позиціях передову роль, а тісне економічне співробітництво налаштовує на майбутні міцні економічні відносини. Залучення американських інвестицій стимулює розвиток підприємницької діяльності, якісне банківське надання послуг, та сприяє фінансовій стабільності країни.

Для підвищення зацікавленості американських інвесторів в Україні слід відкрити повноцінний ринок землі, що може забезпечити близько 100 мільярдів доларів надходжень в економіку за 4-5 років, і відродити довіру інвесторів до фінансового сектору України. На даний момент ринок землі знаходиться під мораторієм і землі використовуються неефективно. Крім того, американські технології в сфері сільського господарства могли б значно поліпшити фінансові показники ефективності врожаю в цілому [2]. Спеціалісти стверджують, що синергії з США можна досягти в військово-промисловому комплексі, ІТ і легкій промисловості.

БІБЛОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аудит зовнішньої політики: Україна-США. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://glavcom.ua/publications/331953-audit-zovnishnoji-politiki-ukrajina-ssha.html>.

2. Альона Гетьманчук. З чим Україна йде до Америки Трампа та як зберегти підтримку США за нового президента. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/01/20/7060370/>
3. Людмила Чекаленко. УКРАЇНА – США: ДИЛЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.americanstudies.history.knu.ua/wpcontent/uploads/2017/01/%D0%A7%D0%B5%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%9B..pdf>.
4. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики.
5. www.usa.mfa.gov.ua – Офіційний сайт посольства США в Україні.